

**ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՆԵՐԳՆԱ ԵՎ ՆԵՐՔԻՆ ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ**

2016թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն	2
1. Համայնքում զբոսաշրջային ոլորտի զարգացման միտումներն ու խնդիրները.....	2
2. Աշտարակ քաղաքում զբոսաշրջության ներկա իրավիճակը և զարգացման հեռանկարների ընդհանուր բնութագիրը:.....	3
8. Ընդհանուր դրույթներ	4
9. Հայեցակարգի նպատակը, խնդիրներն ու սկզբունքները `	5
10. Աշտարակում զբոսաշրջության զարգացման արդյունքը	5
11. Հայեցակարգի և զարգացման Ծրագրի իրականացման նախադրյալները և իրագործման մեխանիզմները	6
12. Ներգնա զբոսաշրջության զարգացմանն ուղղված միջոցառումների համակարգը.....	7
13. Աշտարակում զբոսաշրջության զարգացման ռազմավարական ուղղությունները	8
14. Զբոսաշրջության ոլորտի մասնագետների ուսուցում և վերապատրաստում	8
15. ՏԻՄ դերը ներգնա զբոսաշրջության զարգացման գործում	9
16. Տուրիստական ոլորտի զարգացման արդյունավետությունը.....	9
Հավելվածներ.....	10
Հավելված 1	10
Օգտագործված գրականություն.....	10
Հավելված 2	11
Հավելված 3	12
Հավելված 4	13

Ներածություն

Աշտարակ քաղաքում ներգնա և ներքին զբոսաշրջության զարգացման ներկայացվող հայեցակարգը՝ հետագայում Հայեցակարգ, գնահատում է համայնքի զբոսաշրջային հատվածի զարգացման խնդիրներն ու միտումները, սահմանում է ներգնա և ներքին զբոսաշրջության զարգացման հիմնական ուղղությունները, դիտարկում է այս ոլորտի զարգացման արդյունավետությունը համայնքի զարգացման համար:

Հայեցակրգն այն հիմնական փաստաթուղթն է որի հիման վրա է մշակվելու Աշտարակի, որպես զբոսաշրջային կենտրոնի զարգացման համալիր Ծրագիրը:

Առաջարկվող հայեցակարգի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանում զբոսաշրջության զարգացման աճի տեմպերով, և նրանով որ Աշտարակը ունենալով լուրջ զբոսաշրջային ներուժ՝ շահավետ աշխարհագրական դիրք, պատմամշակութային հարուստ ժառանգություն, բնական յուրօրինակ ռեսուրսներ, ինչպես նաև մարդկային հզոր ներուժ, առ օրս լիարժեք օգուտներ չի քաղում քաղաքով անցնող զբոսաշրջիկների հոսքից:

Հայեցակարգը մշակվել է հաշվի առնելով Հայաստանի հանրապետությունում ընդունված համապատասխան օրենսդրական փաստաթղթերը (տե՛ս Հավելված 1 Օգտագործված գրականություն), Հայաստանում ներգնա զբոսաշրջության ուղղությամբ իրականացված պետական և միջազգային ծրագրերը, ինչպես նաև բնակավայրերում/համայնքներում զբոսաշրջության կայուն զարգացման միջազգային փորձը:

1. Համայնքում զբոսաշրջային ոլորտի զարգացման միտումներն ու խնդիրները

1. Հանդիսանալով Հայաստանի տուրիստական-ռեկրեացիոն ռեսուրսների անբաժան մասը, և ունենալով տուրիստական բարձր հետաքրքրություն առաջացնող բազմաթիվ գրավչություններ Աշտարակը առ օրս չի հանդիսանում զարգացած, կամ զարգացող զբոսաշրջային կենտրոն ինչպիսիք են Դիլիջանը, Գորիսը կամ Զերմուկը:
2. Ներկայացվող փաստաթղթում՝ չխորանալով նշված իրավիճակի պատճառների մեջ, ուզում ենք համառոտ ներկայացնել Աշտարակի զբոսաշրջային հնարավորությունները և քայլեր ձեռնարկել մեր համայնքում այս ոլորտի համալիր զարգացման ուղղությամբ:

2. Աշտարակ քաղաքում զբոսաշրջության ներկա իրավիճակը և զարգացման հեռանկարների ընդհանուր բնութագիրը:

- Աշտարակ քաղաքը իր հանգուցային աշխարհագրական դիրքի շնորհիվ գտնվում է դեպի մեր հանրապետության հյուսիս տանող գլխավոր ճանապարհին: Աշտարակով են անցնում Երևանից դեպի Գյումրի և Վանաձոր տանող ավտոմայրուղիները, որոնք իրենց հերթին հասնում են մեծ տուրիստական հետաքրքրություն ներկայացնող Հաղպատ և Սանահինի վանքերին և մեր հարևան Վրաստանի սանմաններին: Բացի դրանից Աշտարակի անմիջական հարևանությամբ են գտնվում մեր երկրի և ժողովրդի բազմադարյան պատմության անբաժանելի մասը հանդիսացող այնպիսի հայտնի պատմական վայրեր ինչպիսիք են Օշականն ու Ամբերդը, Հովհաննավանքն ու Մաղմուսավանքը, որոնք ընդրկված են Հայաստանի ամենատարածված տուրիստական երթուղիների ցանկում:
- Նույնը կարելի է ասել նաև Աշտարակ քաղաքում գտնվող սուրբ Մարիանե, և Կարմրավոր եկեղեցիների մասին: Առանձին տեղ են զբաղեցնում պատմական Մետաքսի ճանապարհի հուշարձանները, որն իր վերածնունդն է ապրում որպես միջազգային զբոսաշրջային նախագիծ: Մեծ նշանակություն ունեն նաև Աշտարակում գործող թանգարանները (Պռոշյանի թանգարան), պատմական հուշարձաններն (հին կամուրջ և ջրաղաց, հին բաղնիք) ու հանգստի գոտիները (Աշտարակի Ձոր), որոնք հանդիսանում են նաև տեղացիների հանգստի և ընտանեկան ժամանցի սիրված վայրերից: Առանձին պետք է նշել այս կետում նշված Աշտարակի կենտրոնում գտնվող «Աշտարակի պատմական եռանկյունին» կազմող գրավչությունները: Սուրբ Մարիանե եկեղեցին, Հին ջրաղացը և Հին Կամուրջը: Սույն Հայեցակարգով առաջարկվող աշխատանքների առաջին փուլով նախատեսվում է ձևավորել Հին Աշտարակ զբոսաշրջային թաղամասը (տես Հավելված):
- Ցավոք կան նաև քանդված վիճակում գտնվող պատմական նշանակություն ունեցող կոթողներ որոնցից են XIV դ. Սպիտակավոր եկեղեցին: Սակայն տվյալ փաստաթղթի ձևաչափը ույլ չի տալիս ավելի խորը լուսաբանել նշված հարցերը: Նույնիսկ այս համառոտ թվարկումը բավական է հասկանալու Աշտարակի համայնքի պատմական հուշարձանների տուրիստական գրավչության հեռանկարը գործի գրագետ և ճիշտ կազնակերպելու դեպքում:
- Ինչպես ասացինք ունենալով նմանատիպ հարուստ պատմական ներուժ մեր համայնքը չի կարողանում ստանալ այն օգուտը զբոսաշրջային այցելությունների հոսքերից որը կարող էր:

- Զբոսաշրջության զարգացմանը խոչընդոտում է Աշտարակի զբոսարջային սպասարկման թույլ զարգացած ենթակառուցվածքը՝ որն ինչպես հյուրանոցային այնպես էլ սննդի սպասարկման տեղերի քնակությամբ և որակով չի համապատասխանում Հայաստան ժամանող բազմաթիվ զբոսաշրջիկների ակնկալիքներին և պահանջներին: Ոստի այդ պատճառով դեպի հյուսիս գնացող զբոսաշրջիկները չեն օգտվում մեր համայնքի ծառայություններից, և չեն տալիս քաղաքին և բնակչությանը այն լրացուցիչ եկամուտը որը կարող էին: Զբոսաշրջության զարգացմանը խոչընդոտող գործոններից են նաև սպասարկող անձնակազմի մասնագիտական ցածր մակարդակը, Աշտարակի որպես գրավիչ զբոսաշրջային կենտրոնի մասին բավարար քանակությամբ տպագիր և էլեկտրոնային տեղեկատվության խիստ պակասը: Չկան արդիական և հավաստի վիճագրական և շուկայագիտական տվյալներ որոնք թույլ կտան առավել ճշգրիտ գնահատել Աշտարակի զբոսաշրջային ներուժը և կանխատեսել ոլորտի զարգացումը: Այսպիսով Աշտարակը ունենալով շատ հարուստ հնարավորություններ զբոսաշրջության զարգացման համար չի կարողանում իրականացնել դրանք:

3. Ընդհանուր դրույթներ

1. Հիմնական հասկացություններ: Զբոսաշրջային ոլորտ ասելով հասկանում ենք հյուրանոցների, հյուրատների, տուրիստական այլ կացարանների, սննդի կազմակերպման, տրանսպորտային միջոցների, ժամանցային և զվարճանքի վայրերի, ճանաչողական և գործնական, առողջարարային, մարզական նշանակության հաստատությունների, ինչպես նաև տուրօպերատորական և տուր գործակալային և էքսկուրսիոն և տուրիստական տեղեկատվական գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների ամբողջությունը:
2. Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի փետրվարի 13-ի նիստի N 6 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած Զբոսաշրջության զարգացման հայեցակարգի՝ զբոսաշրջության բնագավառի պետական քաղաքականության նպատակն է մեծացնել զբոսաշրջության ներդրումն ազգային եկամտի ավելացման, համաչափ տարածքային զարգացման, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և աղքատության նվազեցման գործընթացում՝ պայմանավորված՝
 - 1) զբոսաշրջային այցելությունների թվի աճով.
 - 2) զբոսաշրջությունից ստացված եկամտի ավելացմամբ.
 - 3) աշխատատեղերի ստեղծմամբ:

4. Հայեցակարգի նպատակը, խնդիրներն ու սկզբունքները՝

Ներկայացվող *Հայեցակարգի նպատակն է* Աշտարակ քաղաքում արդի պահանջներին համապատասխանող զբոսաշրջային-ռեկրեացիոն համալիր ծառայությունների ձևավորմանն ուղղված առաջարկների մշակումը:

Սույն *Հայեցակարգն ուղղված է* Աշտարակ համայնքում արդի և մրցունակ զբոսաշրջային համալիր առաջարկի ձևավորմանը որն իր հերթին՝

1. Պայմաններ և նախադրյալներ կապահովի զբոսաշրջային պահանջարկի բավարարման համար.
2. Նոր նախադրյալներ և հիմքեր կստեղծի Աշտարակ համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման համար:

Հայեցակարգի ակնկալվող արդյունքն է Աշտարակ համայնքում զբոսաշրջության զարգացման համալիր Ծրագրի մշակումը:

Սույն *Հայեցակարգի խնդիրներն են:*

1. Աշտարակում ներգնա զբոսաշրջության զարգացման ծրագրի մշակում
2. Հայեցակարգում ներկայացվող մոդելի հաջող իրականացման պայմանների, նախադրյալների և մեխանիզմների սահմանումը.
3. Հայեցակարգի իրագործման ռեսուրսների և ցուցիչների սահմանումը.
4. Հայեցակարգի իրականացման ընթացքում հնարավոր խոչընդոտների բացահայտումը:

Հայեցակարգի մշակվել է հետյալ սկզբունքներով:

1. Համակարգային մոտեցում՝ Հայեցակարգի բոլոր տարրերի փոխկապակցվածությունը.
2. Ամբողջականություն՝ Հայեցակարգի տարրերի նկարագրություն.
3. Բալանսավորվածություն՝ հայեցակարգի իրականացման շահագրգիռ խմբերի՝ ներառյալ քաղաքացիների, շահերը հաշվի առնելը.
4. Բնապահպանական գործոն՝ պահպանել և բարելավել բնապահպանական միջավայրը:

5. Աշտարակում զբոսաշրջության զարգացման արդյունքը

Աշտարակ քաղաքում ներգնա զբոսաշրջության զարգացումը կնպաստի համայնքի տնտեսական և սոցիալական խնդիրների լուծմանը:

1. Աշտարակի համայնքային բյուջեի համալրում

2. Առևտրային, հյուրանոցային և տուրիստական այլ հաստատություններից լրացուցիչ հասույթի ավելացում
3. Համայնքի բնակչության կողմից զբոսաշրջիկների սպասարկումից ուղղակի և անուղղակի եկամուտների ավելացում
4. Լրացուցիչ ներդրումների ներգրավվում և նոր աշխատանքային տեղերի ստեղծում
5. Գործող տուրիստական գոտիների բարելավում և նոր գոտիների ստեղծում
6. Զբոսաշրջության, առևտրի և սպասարկման ոլորտներում լրացուցիչ աշխատանքային տեղերի ստեղծում:
7. Ենթակառուցվածքի զարգացում:

6. Հայեցակարգի և զարգացման Ծրագրի իրականացման նախադրյալները և իրագործման մեխանիզմները

Ներկայացվող հայեցակարգի իրականացման համար նախատեսում ենք կատարել հետյալ քայլերը:

1. Հայեցակարգի և զարգացման ծրագրի իրականացման համար ստեղծել զբոսաշրջության զարգացման խորհուրդ (տես Հավելված 3)
2. Մշակել զբոսաշրջության զարգացման Ծրագիր:
3. Ապահովել պետական և մասնավոր հատվածների արդյունավետ համագործակցություն:
4. Հիմնական սկզբունքը մասնավոր-պետական կառույցների միջև սերտ համագործակցության իրականացում
5. Զարգացման ծրագրի ամենօրյա իրականացման նպատակով ստեղծել առանձին կառույց
6. Հայեցակարգի իրագործման օրացուցային ծրագիր/ ժամանակացույց: նախնական հաշվարկը 3 երեք տարի ժամանակահատվածո՝ առաջին տարին մանրամասն ժամանակացույցով:
7. Ծրագրի արդյունքի ճափում և ակնկալվող արդյունքի արձանագրում: Իրականացված փառատոների, մշակութային միջոցառումների թիվը, Աշտարակ այցելած զբոսաշրջիկների թվի ավելացում, տուրիստական տեղեկատվական կենտրոնների քանակը, տուրիստական կացարանների, սննդի կետերի թիվ, և այլ ցուցանիշներ:

7. Ներգնա զբոսաշրջության զարգացմանն ուղղված միջոցառումների համակարգը

Վերոնշյալ նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ է մի շարք խնդիրների լուծումը: Նշված կետերը կզարգացվեն Աշտարակի Զբոսաշրջության զարգացման Ծրագրի մեջ:

1. Ոլորտը զարգացնող և համակարգող խորհրդի ձևավորում
2. Աշտարակի զբոսաշրջային ենթակառուցվածքի զարգացում
3. Քաղաքի մրցունակությունը բարձրացնող միջոցառումների իրականացում
4. Շուկայական ռազմավարության մշակում և իրագործում
5. Ընթացիկ վիճակի մշտադիտարկում և վերլուծություն
6. Տեղեկատվական համակարգի ստեղծում: Զբոսաշրջության զարգացման ծրագրի տեղեկատվական աջակցություն,
7. Տրանսպորտային ենթակառուցվածքի բարելավում՝ ճոպանուղի, կայանատեղեր,
8. Տուրիստական ենթակառուցվածքի զարգացում՝ տեղեկատվական կրպակներ, էքսկուրսիոն երթուղիներ, տեսարժան վայրերի ցուցանակներ:
9. Տուրիստական կացարանների և սննդի հաստատությունների գործունեության մշտադիտարկում սպասարկման որակի մակարդակին հետևելու նպատակով:
10. Աշտարակի, որպես տուրիստական քաղաքի՝ տուրիստների հոսքերին և սպասարկման բարձր մակարդակի պահանջներին համապատասխանող տուրիստական սննդի հաստատությունների թվի ավելացում
11. ՓՄՁ ոլորտի աջակցության ծրագրեր
12. Աշտարակ ժամանող զբոսաշրջիկների կեցության տևողությունը երկարացնելուն ուղղված համագործակցություն տուրիստական բիզնեսի հետ:
13. Նոր տուրիստական երթուղիների մշակման առաջարկությունների քննարկում: Հեծյալ՝ ձիարշավային զբոսաշրջային տուրեր:
14. Ժամանցային հաստատությունների ավելացում
15. Բնապահպանական ծրագրերի աջակցություն և նախաձեռնում
16. Դպրոցականների արձակուրդների ժամանակահատվածում կազմակերպված ժամանցի ուղղությունների
17. Շարժական սահմանափակումներով զբոսաշրջիկների համար հատուկ հնարավորությունների ստեղծում:
18. Մասնագիտական վերապատրաստման ծրագրեր:
19. Քաղաքի բարեկարգման աշխատանք՝ փոխոցների և պատմական հուշարձանների տարածքի մաքրություն և աղբահանություն, հասարակական գուգարանների առկայություն, կանաչապատում,

20. Մշակութային և ժամանցային միջոցառումների կազմակերպում

8. Աշտարակում զբոսաշրջության զարգացման ռազմավարական ուղղությունները

Հաշվի առնելով Աշտարակի ներկայացված զբոսաշրջային ռեսուրսները, կարող ենք խոսել ստորև ներկայացվող զբոսաշրջության հետևյալ տեսակների զարգացման հեռանկարների մասին՝

1. Պատմա-ճանաչողական
2. Մշակութային
3. Բնության ռեսուրսների օգտագործմամբ
4. Արշավային-արկածային
5. Ճամբարային-մարզական
6. Հնագիտական
7. Խոհանոցային
8. Ժամանցային
9. Գյուղական
10. Իրադարձային - ազգագրական
11. Կրոնական և ուխտագնացային
12. Հանգստյան օրվա երթուղի:

9. Զբոսաշրջության ոլորտի մասնագետների ուսուցում և վերապատրաստում

Առաջարկվող հայեցակարգի կարևորագույն կետերից է մարդկային ռեսուրսների՝ տեղացի որոկյալ մասնագետների մասնագիտական ուսուցումը, որի հիմնական կետերը ներկայացնում ենք ստորև:

1. Գործող ռեստորանների և տուրիստական կացարանների անձնակազմի վերապատրաստում
2. Տեղեկատվական կենտրոնների անձնակազմի ուսուցում
3. Էքսկուրսավարների ուսուցում
4. Տուրիստական գրավչությունների՝ պատմական հուշարձանների, թանգարանների, աշխատողների ուսուցում
5. Բնակչության համար կազմակերպվող դասընթաց Աշտարակում տուրիզմի կայուն զարգացման հեռանկարների վերաբերյալ

10.ՏԻՍ դերը ներգնա զբոսաշրջության զարգացման գործում

Գիտակցելով, որ ստանձնած գործի պատասխանատվությունը ՀՀ համապատասխան օրենսդրական դաշտի շրջանակում հանդիսանում է Աշտարակի համայնքային կառավարման մարմինների պատասխանատվության ոլորտը, այստեղ առանձնացնենք նաև հետևյալ կետերը:

1. Հյուրանոցային տեղերի ավելացում
2. Մննդի կետերի ավելացում
3. Սպասարկման և առևտրի ոլորտի աշխատողների մասնագիտական վերապատրաստում
4. Համագործակցություն միջազգային դոնոր կառույցների հետ
5. Աշտարակի և քույր քաղաքների միջև փոխանակման ծրագրերի իրականացում
6. Մարդկային ռեսուրսների զարգացում՝ մասնագիտական ուսուցում
7. Համագործակցություն Հայաստանի տուրիստական կազմակերպությունների հետ
8. Զբոսաշրջային երթուղիների անվտանգության ապահովում
9. Աշտարակի գրավիչ կերպարի ձևավորում՝ քաղաքի տուրիստական բրենդի մշակում և առաջաջում:
10. Նպաստել թանգարանների գործունեությանը
11. Պատմական և մշակութային ժառանգության պահպանություն
12. Տեղեկատվական աջակցության համակարգի մշակում
13. Գովազդային աշխատանք

11.Տուրիստական ոլորտի զարգացման արդյունավետությունը

Ծրագրի նպատային իրականացման ցուցիչներ

- Համայնքյին բյուջեի մուտքերի ավելացում
- Նոր աշխատանքային տեղերի ստեղծում
- Ենթակառուցվածքի բարելավում
- Նոր տուրիստական գրավչությունների ստեղծում
- Բնակչության կյանքի որակի լավացում
- Վճարովի տուրիստական ծառայությունների իրացում (տարեկան մլն. դրամ)
- Նախորդ տարիների համեմատ տուրիստական ծառայությունների վաճառքի աճ (%)

Հավելվածներ

Հավելված 1

Օգտագործված գրականություն

1. Հայաստանի Հանրապետության օրենք «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին»
2. ՀՀ զբոսաշրջության զարգացման հայեցակարգ
3. ՀՀ զբոսաշրջության օրենք
4. Հյուրանոցային ծառայությունների որակավորման ընթացակարգ
5. Զբոսաշրջությանն աջակցության ծառայություններ: 2016 թվականի ծրագիր
6. Զբոսաշրջության հայկական ընկերակցություն: 2001, Տուրիզմի կայուն զարգացման ձեռնարկ:
7. Փ.Ա. Գեորգյան, «Армения туристская». Ереван 2006
8. Энциклопедия путешественника. Ереван 1990.
9. Советская Армения. Справочник-путеводитель. Ереван 1980.
10. UNWTO (Միավորված ազգերի կազմակերպության զբոսաշրջության համաշխարհային կազմակերպության (այսուհետ՝ ՄԱԿ-ի ՉՀԿ)) զբոսաշրջության կայուն զարգացման նախաձեռնություն 2012

Հավելված 2

Աշտարակի և մոտ տարածքների զբոսաշրջային գրավչությունների համառոտ ցանկ:

Եկեղեցիներ: Ծիրանավոր (V-VI դդ), Կարմրավոր (VII դ.), սուրբ Մարիանե (1821թ.), Սպիտակավոր (XIII-XIV դդ), սուրվ Սարգիս (XIII դ)

Պատմական հուշարձաններ

Քարի կամուրջ 1664 թ., խաչքարներ (XII-XIV դդ)

«Վերին Նավեր» դամբարանադաշտ: Գտնվում է Աշտարակից 4 կմ. հեռավորության վրա, դեպի Ագարակ տանող ճանապարհին, 4500 տարեկան:

«Որարտական առու» ջրամատակարարման-ռոռոգման համակարգ, 3000 տարեկան:

Նաև Աշտարակին մոտ են գտնվում մի շարք գրավչություններ որոնց այցելությունը նույնպես կնպաստի Աշտարակում զբոսաշրջության զարգացմանը:

Աղծք – Արշակունիների դամբարան 364թ.

Ամբերդ ամրոց IX-XIII դդ.

Բյուրական աստղադիտարան,

Հայկական տառերի պուրակ:

Մուղնու վանք 1664-1669, Հովհանավանք (IV-V դդ.), Սաղմոսավանք (XIIIդ.)

Դադի կոնդ – կիկլոպյան ամրոցի ավերակներ (VIII-VI մ.թ.ա.)

Այլ պատմական հուշարձաններ և վայրեր:

Հավելված 3

Զբոսաշրջության զարգացման խորհրդի կազմը:

Ղեկավարվելով Հայաստանում տարբեր բնակավայրերում՝ Ջերմուկ, Վայք, Իջևան, Դիլիջան, Գորիս, իրականացված զբոսաշրջության զարգացման ծրագրերի փորձով, նախատեսվում է կազմել զբոսաշրջության զարգացման խորհուրդ դրանում ընգրկելով հետևյալ մարմինների ներկայացուցիչներին ըստ ոլորտների:

Աշտարակի քաղաքապետարան, (Ճարտարապետական, իրավաբանական, մշակույթի բաժինների ներկայացուցիչներ),

Առողջապահության ոլորտ:

Պատմական հուշարձանների պահպանության վարչություն:

Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն

Ոստիկանություն

Գործարարներ՝ հյուրընկալության, սննդի, առևտրի ոլորտի, ներկայացուցիչներ,

Թանգարանների տնօրեններ,

Մշակույթի տան տնօրեն,

Երաժշտական կոլեկտիվների, պարի խմբերի ղեկավարներ,

Ուսումնական հաստատություններ,

Տեղական ԶԼՄ ներկայացուցիչներ,

Անհատ քաղաքացիներ որոնց փորձը օգտակար կլինի խորհրդի աշխատանքին՝ պատմաբաններ, Ճարտարապետներ,

Հավելված 4

Աշտարակի պատմական եռանկյունի

Մույն Հայեցակարգով առաջարկվում է Աշտարակի պատմական կենտրոնում՝ Մր. Մարիանե, Կարմրավոր, Ծիրանավոր, Պ.Պռոշյանի տուն-թանգարան, Սպիտակավոր, և սուրբ Սարգիս եկեղեցի, Հին Ջրաղաց, Հին Կամուրջ, Հին բաղնիք «պատմական եռանկյունին» կազմող տարածքում կազմակերպել զբոսաշրջային ազգագրական թաղամաս:

Առաջարկվող թաղամասի տարաքում գտնվող սեփական տների սեփականատերերը իրենց տներում զբոսաշրջիկների համար կկազմակերպեն B&B (Bed & Breakfast) սկզբունքով գործող տուրիստական կացարաններ: Սա կլինի առաջին քայլը Աշտարակում լրացուցիչ տուրիստական ծառայություններ կազմակերպելու փորձ:

Ներկայցված Եռանկյունին միանալու է նշված պատմական գրավչությունները «կապող» ճոպանուղին: Սա հնարավոր կդարձնի զբոսաշրջիկներին փոխադրվել ոչ միայն ավտոմոբիլային, այլ նաև օդային ճանապարհով:

Նույն թաղամասում նախատեսվում է կազմակերպել հուշանվերների և ազգային կերակրատեսակների պատրաստում վաճառք: Այս մոտեցումը լայն տարածում է գտել միջազգային փորձի մեջ, ինչը համապատասխանում է զբոսաշրջության կայուն զարգացման սկզբունքներին: